

Paragraaf 6 Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de gemeentelijke (lokale) heffingen en belastingen. Hierbij gaat het zowel om de gebonden als de ongebonden heffingen en belastingen. Van gebonden heffingen is het bestedingsdoel wettelijk bepaald, zoals bij de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Van ongebonden heffingen en belastingen is het bestedingsdoel niet wettelijk bepaald, bijvoorbeeld de OZB (onroerendezaakbelasting). De baten en lasten van de ongebonden heffingen en belastingen maken deel uit van het programma Algemene dekking en onvoorzien. De baten en lasten van de gebonden heffingen zijn meegenomen in de betreffende programma's.

De lokale heffingen en belastingen vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. Deels dienen heffingen en belastingen als algemeen dekkingsmiddel voor de gemeentelijke uitgaven, deels ter verrekening van de kosten van de specifieke dienstverlening. Wageningen kent de volgende lokale heffingen en belastingen:

Ongebonden:

- Onroerendezaakbelastingen (OZB)
- Hondenbelasting
- Parkeerbelastingen
- Precariobelasting (bovengronds)
- Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting
- Reclamebelasting

Gebonden:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Leges
- Scheepvaartrechten
- Veergelden
- Begraafrechten
- Marktgelden

De gemeente heeft een kwijtscheldingsbeleid voor de minima. Na het overzicht heffingen en belastingen wordt het kwijtscheldingsbeleid toegelicht.

Heffingen / belastingen 2026

Ongebonden heffingen:

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Gegevens	Percentage 2025	Voorlopig percentage 2026
Eigenaren woningen	0,11701	0,12009
Gebruikers	0,32305	0,33154
Eigenaren niet-woningen	0,40347	0,41408

De tarieven (percentages) voor de OZB werden voorheen voorlopig vastgesteld en later definitief gemaakt. Daarvoor waren er twee raadsvoorstellen benodigd. Vanaf het belastingjaar 2026 worden de belastingverordeningen niet meer tegelijk met de begroting vastgesteld, maar in de laatste raadsvergadering van het jaar. Niet meer voorlopig, maar in één keer goed. Dat maakt dat de tarieven die hier zijn opgenomen nog niet zijn gecorrigeerd naar de resultaten uit de herwaardering Wet WOZ. De tarieven zijn wel aangepast naar de peilaanpassing die de gemeente Wageningen

hanteert, zijnde 2,63%. Voor nadere informatie over de OZB verwijzen we naar de Verordening onroerende-zaakbelasting 2026. De definitieve percentages worden voor 31 december 2025 vastgesteld en gepubliceerd.

Naast de peilaanpassing geldt dat in het kader van realistisch ramen de inkomsten OZB naar boven toe worden bijgesteld. Structureel wordt € 0,75 miljoen verhoogd vanwege areaaluitbreiding in het verleden en € 0,15 miljoen areaaluitbreiding voor 2026. Ook meerjarig (2027 en 2028) is deze verwachte areaaluitbreiding per jaar doorgevoerd.

Parkeerbelastingen

De parkeertarieven worden in 2026 geïndexeerd met 2,63%. De uurtarieven worden rekenkundig afgerond op € 0,05, de overige tarieven op € 0,50.

We voeren een progressief parkeertarief in (ter vervanging van de maximale parkeerduur) op het Raadhuisplein, Vijzelstraat en Salverdaplein. De venstertijden van zone 1 worden uitgebreid naar maandag t/m zondag 9:00 - 23:00.

Reclamebelasting

Het tarief voor reclamebelasting wordt jaarlijks geïndexeerd. De regels hiervoor liggen vast in de Nota indexeren voor planning & control documenten.

Voor 2026 geldt een index van 3,9%.

De tarieven 2026 worden dan voor de Hoogstraat € 825,49 (2025: € 794,50) en voor de overige straten € 619,11 (2025: € 595,87).

Precariobelasting

De tarieven precariobelasting bovengronds worden voor 2026 geïndexeerd met 2,63%. Als basis voor de berekening zijn de niet-afgeronde tarieven van 2025 gebruikt.

Hondenbelasting

De tarieven hondenbelasting worden in 2026 geïndexeerd met 2,63 %; als basis voor de berekening zijn de niet-afgeronde tarieven van 2025 gebruikt.

Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting

Tarievenoverzicht afgelopen jaren:

2018: € 1,33
2019: € 1,36
2020: € 1,80
2021: € 1,83
2022: € 1,87
2023: € 1,95
2024: € 2,03
2025: € 2,10

Vanuit de nieuwe toeristisch-recreatieve agenda gaan we geen verhogingen/verlagingen/aanpassingen rondom toeristenbelasting voorstellen. Dus ik neem aan dat de indexering die de afgelopen jaren (3,3%) is toegepast doorgezet kan worden naar 2026 en daarna. Dit betekent dat het nieuwe tarief voor 2026 uitkomt op € 2,17 p/p

Gebonden heffingen:

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn in 2026 gelijk aan 2025. In de tabel worden de tarieven voor de eerste set containers per zelfstandige woning vermeld.

Gegevens	Tarief 2025	Tarief 2026
Eenpersoonshuishoudens	270,75	270,75
Meerpersoonshuishoudens	351,98	351,98

Rioolheffing

De tarieven voor rioolheffing worden in 2026 geïndexeerd met 2,63%. In de tabel worden de tarieven voor woningen vermeld.

Gegevens	Tarief 2025	Tarief 2026
Eenpersoonshuishouden	132,85	136,34
Tweepersoonshuishouden	159,36	163,55
Meerpersoonshuishouden	185,86	190,75

Leges

De tarieven leges in de hoofdstukken 1, 2 en 3 worden in 2026 met 2,63% geïndexeerd, voor zover het geen tarieven betreft die landelijk worden vastgesteld (zoals reis- en identiteitsdocumenten en rijbewijzen).

Veergelden

De tarieven voor veergelden worden ten opzichte van 2025 verhoogd met 2,63%.

Scheepvaartrechten

De tarieven voor scheepvaartrechten worden geïndexeerd met 2,63%.

Begraafrechten

De tarieven in de verordening begraafrechten worden in 2026 geïndexeerd met 2,63%.

Daarnaast volgt een investeringsvoorstel in de begroting 2026 voor de vernieuwing van de huisvesting en opslag, renovatie van het Baarhuisje, en toekomstbestendig maken van de aula.

Marktgeden

De tarieven voor de marktgeden worden in 2026 geïndexeerd met 2,63%.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente voert een actief en maximaal kwijtscheldingsbeleid voor inwoners met een minimum inkomen. Kwijtschelding wordt verleend op basis van een inkomen van 100% van de bijstandsnorm. Kwijtschelding wordt in 2026 verleend voor de afvalstoffenheffing (begroot € 219.000), de rioolheffing (begroot € 95.000) en de hondenbelasting (1e hond, begroot € 9.000). Daarnaast kunnen minima in aanmerking komen voor vergoeding van de legeskosten van identiteitsbewijzen (begroot € 4.000). Naar verwachting zullen circa 720 huishoudens gebruik maken van de kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing, 100 huishoudens van de kwijtschelding hondenbelasting en 50 huishoudens van de kwijtschelding leges reisdocumenten.

Voor ondernemers als natuurlijke persoon bestaat onder bepaalde voorwaarden ook de mogelijkheid kwijtschelding te krijgen voor de genoemde heffingen en belastingen.

Kostendekkendheid heffingen

Voor de gebonden heffingen mag een gemeente niet meer dan de haar gemaakte kosten doorrekenen in de tarieven. Wageningen streeft naar een kostendekking van 100% per heffing. De kosten van de kwijtschelding mogen hierbij meegerekend worden.

Voor toerekening van de overhead geldt het volgende: de directe uren worden verhoogd met een opslagpercentage. Het opslagpercentage wordt bepaald door de verhouding indirecte/directe kosten van de totale apparaatskosten. Het opslagpercentage voor 2026 bedraagt 95%.

Bedragen (x € 1.000)	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Veergelden	Begraafrechten	Marktgelden	Scheepvaartrechten
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	5.035	2.450	961	585	92	509
Inkomsten taakveld(en) excl. Heffingen	567	0	25	221	0	11
Netto kosten taakveld	4.468	2.450	936	364	92	498
Overhead incl. (omslag) rente	554	474	601,35	219,45	33,25	52,25
BTW	814	255	0	0	0	0
Totaal toe te rekenen kosten	5.836	3.179	1.537	583	125	550
Opbrengst heffingen	5.836	3.179	736	577	75	379
Dekking	100%	100%	48%	99%	60%	69%

Kostendekkendheid leges

Voor de leges geldt eveneens dat de gemeente over de verordening in zijn geheel niet meer dan de door haar gemaakte kosten mag doorberekenen in de tarieven. Hieronder geven we de kostendekkendheid per hoofdstuk aan.

Volledige omschrijving per hoofdstuk:

- Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3: Dienstverlening vallend onder dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2

Bedragen (x € 1.000)	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 2	Hoofdstuk 3
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	1.715	1.847	480
Inkomsten taakveld(en) excl. Heffingen	184	-	-
Netto kosten taakveld	1.531	1.847	480
Overhead incl. (omslag) rente	980	454	409
BTW	-	-	-
Totaal toe te rekenen kosten	980	454	409

Totaal Kosten	2.512	2.301	889
----------------------	--------------	--------------	------------

Opbrengst heffingen	799	1.421	44
Dekking	32%	62%	5%

Opbrengsten lokale heffingen

De geraamde opbrengsten van de heffingen en belastingen zijn als volgt:

Programma	Opbrengt (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
2	Veergelden	687	725	725
2	Parkeerbelasting	1.440	1.296	1.405
2	Marktgelden	68	45	75
2	Scheepvaartrechten	367	376	388
2	Begraafrechten	652	721	761
2	Afvalstoffenheffing	5.729	5.940	5.836
2	Rioolheffing	2.977	3.100	3.179
3	OZB	14.756	14.640	15.843
3	Hondenbelasting	156	162	166
3	Toeristenbelastingen	239	264	271
3	Precariobelastingen	52	123	64
3	Reclamebelasting	136	146	152
1, 2 en 3	Leges	2.549	2.230	2.315
Totaal		29.806	29.769	31.180

Belastingdruk

Er zijn verschillende organisaties die de ontwikkeling van de lokale lasten volgen. Een van de meest neutrale en consistente onderzoeken is het jaarlijkse onderzoek van het Centrum onderzoek economie van de lagere overheden (Coelo). Een uitleg van de berekening en de uitkomsten van de onderzoeken zijn hier te vinden: <https://coelo.nl/atlas-lokale-lasten-2025/bijlagen-2025-en-databestanden/>

De berekening van de woonlasten is niet gelijk aan de berekening van de belastingcapaciteit in paragraaf 1 Weerstandsvermogen & risicobeheersing. In de berekening van het Coelo wordt de gemiddelde WOZ waarde berekend op uitsluitend koopwoningen. De gemeente Wageningen heeft relatief veel huur- en studentenwoningen. Doordat de WOZ-waarde van de huurwoningen over het algemeen lager ligt dan de gemiddelde WOZ-waarde van alleen koopwoningen leidt de berekening van de belastingcapaciteit tot een andere (lagere) waarde.

Voor een meerpersoonshuishouden waarvan de bewoners tevens eigenaar van de woning zijn, komt Wageningen in de Atlas van de lokale lasten 2025 (versie 29-04-2025, geraadpleegd op 30-7-2025) van het COELO binnen de provincie Gelderland op de 42e plaats van de 51 gemeenten. Dit betekent dat Wageningen relatief hoge woonlasten heeft. Voor de provincie Gelderland ziet de tabel er als volgt uit:

Rangnummer Gelderland	Gemeente	€ per huishouden	Rangnummer landelijk
1	Aalten	€ 727	2
2	Putten	€ 793	5
3	Nijkerk	€ 811	9
4	Nunspeet	€ 897	37
5	Overbetuwe	€ 898	40
6	Zutphen	€ 909	49
7	Oost Gelre	€ 910	50
8	Ede	€ 936	68
9	Oldebroek	€ 944	72
10	Wijchen	€ 950	79
11	Harderwijk	€ 962	88
12	Winterswijk	€ 962	89
13	Berg en Dal	€ 975	99
14	Elburg	€ 980	108
15	Lochem	€ 982	109
16	Scherpenzeel	€ 986	111
17	Doetinchem	€ 991	118
18	Epe	€ 996	122
19	Druten	€ 999	126
20	Barneveld	€ 1.001	130
21	Heumen	€ 1.002	132
22	Apeldoorn	€ 1.004	133
23	Zevenaar	€ 1.010	147
24	Duiven	€ 1.025	162
25	Rheden	€ 1.032	170
26	Oude IJsselstreek	€ 1.041	177
27	Voorst	€ 1.042	179
28	Bronckhorst	€ 1.061	197
29	Berkelland	€ 1.061	198
30	Montferland	€ 1.069	206
31	West Maas en Waal	€ 1.069	207
32	Beuningen	€ 1.073	211
33	Tiel	€ 1.073	212
34	Westervoort	€ 1.096	228
35	Heerde	€ 1.098	233
36	Arnhem	€ 1.100	236
37	Maasdriel	€ 1.111	246
38	Lingewaard	€ 1.123	253
39	Neder-Betuwe	€ 1.127	256
40	Nijmegen	€ 1.149	264
41	Brummen	€ 1.159	268
42	Wageningen	€ 1.165	273
43	Culemborg	€ 1.172	274
44	Ermelo	€ 1.175	275
45	Zaltbommel	€ 1.189	283
46	Doesburg	€ 1.208	293
47	Hattem	€ 1.278	311
48	Buren	€ 1.309	318

Rangnummer Gelderland	Gemeente	€ per huishouden	Rangnummer landelijk
49	Rozendaal	€ 1.325	321
50	West Betuwe	€ 1.403	329
51	Renkum	€ 1.454	333

Landelijke woonlastenpositie

In onderstaande grafiek is op basis van de gegevens van het Coelo (<https://coelo.nl/atlas-lokale-lasten-2025/bijlagen-2025-en-databestanden/> versie 29-04-2025, geraadpleegd op 30-7-2025) de positie van Wageningen weergegeven op de landelijke ranglijst ten opzichte van het aantal gemeenten. Hoe hoger de rang hoe hoger de woonlasten ten opzichte van andere gemeenten. Wageningen neemt voor 2025 positie 273 in van de 342 gemeenten in Nederland. De relatieve positie van de Gemeente Wageningen is in de laatste jaren dalend.

